

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Detractio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

DERISIO.

Derisio qua aliquis alterius malum, vel defectum, in ludum, vel risum ponit, ut erubescat, secundum Thom. secunda secundæ q. 75. a. 1. siue fiat verbo, vel cachinno, naso, vel facto, est peccatum mortale, secundum Thom. ibi. a. 2. quando derides omnino parvipendit aliquem, & ita vilem existimat, ut de eius malo curandum non sit, sed sic pro ludo habendū. Et tanto grauius, quando persona cōtra quam fit irrisio, est digna ab eo reuereri. Deridere autem de malo proximi, quod est leue, vel parum, & sine notabili vilificatione proximi, vel perturbatione, erit veniale. Et hoc cōmuniter est, quando fit derisio materialiter, non ut proximus erubescat, vel turberur, sed iocose. Quando autem formaliter fit, mortale est ex genere suo. Quæ irrisio si in Deum fiat, non tantum irrisio, sed & blasphemia dicitur. Deinde irrisio sanctorum, de hinc parentum, post prælatorum, vltimò iustorum, Propter hanc enim multi à bono retrahuntur opere.

DESPERATIO.

Desperatio, qua homo non sperat consequi beatitudinem ex gratia Dei, & suis operibus, peccatum mortale est, quia est omisio actus necessarii ad salutem æternam. Cum ergo quis existimat se damnatum, vel quod Deus non parcat sibi, vel existimat se non posse conuerti, etiam cum auxilio diuino, & huiusmodi, peccat mortaliter, & hoc peccatum communiter ex acidia prouenit, ex S. Tho. secunda secundæ q. 20. a. 1. 2. 3. 4. & est grauissimum peccatū & periculosius, quia spelieta homo in vitia facile prolabitur, & à bono opere retrahitur.

DETRACTIO.

Detractio, secundū Thom. secunda secundæ q. 73. a. 1. & alios Theologos, est denigratio famæ alterius per occulta verba, in eius absentia, & eo ignorante: & differt à cōtumelia, quia cōtumeliosus per manifesta verba nititur remouere honorem: detractor autem per verba occulta remouet fa-

mā, & hoc multipliciter, vel quia detrahens falsum alicui imponit, vel auget peccatum, vel reuelat occultum, verbis, vel signis, aut cantilenis, vel scriptis, vel asserit bona, sed mala intentione, vel negat bonum alterius, verbis, vel malignosè tacet, vel diminituē fatetur ex T. Thom. supra.

Detractio formaliter sumpta, hoc est ex intentione lædendi famam notabiliter, est peccatum mortale, & maius quàm furtum, cum fama diuitijs sit pretiosior, siue fiat dicendo verum, seu falsum, seu asserendo, seu referendo, seu addēdo, vel minuendo, vel interpretando, vel tacendo, & quouis alio modo fiat, quia est contra charitatem proximi. Si autem non ex intentione mala, sed ex loquacitate, vel alio respectu quis detrahat, nō est mortale peccatum, sed vel nullū, vel veniale, nisi adeo notabiliter proximi fama læderetur, quod actus rediret in naturam suæ formæ, dum non curauit à tanta proximi læsione, quod tamen debuerat facere. Similiter est veniale, quando intendit lædere famam proximi detrahendo, sed in modico, quia minimum pro nullo accipitur, secundum Caiet. ibi, detractio.

Confessor igitur habet aduertere. Primò, ad intentionem detrahentis, quia si intendebat multum diffamare, etiam quòd dixerit quid minimum, mortaliter peccauit. Secundò, ad id quod dicitur, an ex natura sua sit infamatorium. Tertio, ad personam de qua dicitur, quia dicere malū de persona malæ famæ, ut meretricis, non est diffamare, quod tamen vicum probum diffamaret. Quarto, ad detrahentem, an sit persona magni, vel minimi crediti. Quintò an dixerit recitando audita, quia talia dicta ex auditu dicendo, audiui sic, &c. secundum Sco. non sunt sufficientia ad infamandum, nisi adiungatur aliquid aliud, vel modus ad faciendū, ut talia credatur. Facile enim sic poterit iudicare, quòd detractio materialiter sumpta sit mortalis, vel venialis, & quando teneatur ad restitutionem famæ, quæ

quæ si verè ablata est formaliter, vel materialiter restitui debet.

3 **A**VDIEN alterius detractionem ex complacentia infamæ, mortaliter peccat. Secundò, etiam quòd nò malo animo audiat, tamen non corrigit detrahentem, neq; obuiat detractioni eù possit, & ex officio suo debeat. Tertio, quando potest, & tenetur obuiare, tamen non obuiat detrahenti, ex timore humano, vel verecùdia. Debe- mus enim famam proximi seruate in quantum possumus. Quarto si aduertit ex tali detractione, malum magnù venturum, & non obuiat arguendo, vel non præbendo aures, vel modo alio cum possit. In alijs autem casibus, communiter audire detractionem est veniale. Ex S. Tho. vbi suprâ. Quarto, in sententia, & Caiet. ibi, (suprà. Vnde quandoque audientes detrahentibus plus delinquent.

4 **D**ETRAHERE sibi ipsi, id est, seipsum infamare, ex genere suo peccatù mortale est, grauius quàm detrahere proximo, quia seipsum quilibet magis tenetur diligere, quàm proximum, nec excusatur quis à peccato mortali ob tormenta. Et si in iudicio hoc fiat, duplicatur iniquitas, quia non solum peccat infamando seipsum, sed etiam mentiundo in iudicio, quòd est mendacium perniciosum, & mortale, secundum Caiet. suprâ. Alij autem videntur dicere oppositum, quòd quando infamat seipsum, vt fugiat cruciatu, non peccat mortaliter, quia non intendit seipsum infamare, sed cruciatu vitare, sicut qui occidit hominem inuasorem, vt se defendat, & hanc opinionem sequuntur Tabu. & Sil. ibi. Sed opinio Caiet. in summa videtur rationabilior. Nam semper minus bona debemus exponere pro magis bonis, sicut bona temporalia pro vita corporali. Cùm ergo fama melior sit vita, & sanitate corporali, quia inter immortalia bona cõputatur, ideo præponenda est vitæ corporali. Nec est verum, quòd liceat se infamare, sicut inuasorẽ occidere, nec est simile. Nam ille qui inuasorẽ interfecit, præ-

ponit vitam propriam vitæ proximi, quòd est secundum ordinem charitatis. Qui autem infamat se, præponit vitam corporalem famæ, quòd non est secundum ordinem charitatis, & propter hoc prima opinio mihi magis placet. Et quamuis sit licitum infamiam pati, quando in aliorum detrimentum non redundat, non tamen licitum est infamare. Aliud enim est pati, aliud inferre. Si verò se infamauit mēdaciter, tenetur retractare, quia sicut tenetur alijs quando commode potest, ita & sibi. Quomodo restituatur fama, infra, Restitutio. §. 41. Magnam cautelam confessores adhibere tenentur, vt debito modo fama restituatur.

DIACONVS.

1 **D**IACONVS nō est minister aliquius sacramenti, sed aliquorum sacramentalium, sicut exorcismi, & expulsionis immundorum à diuinis. Thom. 2. sentent. distinct. 5. a. 7. quol. 2. Ad ipsum pertinet euangelium prædicare, & legere in ecclesia. Thom. 3. parte. q. 67. a. 1.

2 **A**D diaconum non pertinet quasi ex officio proprio tradere sacramentum baptismi, sed in collatione huius, & aliorum assistere, & ministrare maioribus. Thom. 3. parte. quol. 67. a. 1. & in capitul. perlectis. §. ad diaconũ. 2. 5. dist.

3 **D**IACONVS, & subdiaconus sunt ministri sacerdotis, sed ordinate vnus sub alio, & subdiacono indicitur continentia, ex statuto Gregorij, sic vt eis vti non liceat matrimonio antea contracto, sicut nec diaconis, neque sacerdotibus ecclesie occidentalis. in capitul. ante triennium. distin. 31. Diaconus quoque Græcè, minister Latine dicitur, quia facit dotis minister immediatus est.

4 **O**RDO subdiaconatus est primus ex sacris, qui nuda manu potest tangere sacra vasa, secundum Pe. de pal. & nullus eo inferior.

5 **D**IACONVS ministrat sacerdoti in sacramentis, prædicat, id est, legit euangelium in ecclesia: declarare autem & hor-